

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O ODVJETNIŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, prosinac 2008. godine

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na _____ sjednici Zastupničkog doma, održanoj _____ 2008. godine, i na _____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2008. godine, donijela je

ZAKON O ODVJETNIŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – TEMELJNE ODREDBE

Članak 1. (Sadržaj zakona)

Ovim zakonom uređuju se organizacija i položaj Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, odvjetništva kao neovisne i samostalne djelatnosti članova udruženja koji osiguravaju pružanje stručne pravne pomoći domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obveza i pravnih interesa sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, međunarodnom pravu, ovom zakonu, Statutu i Kodeksu odvjetničke etike Bosne i Hercegovine, kao i drugim propisima i ostalim općim aktima.

Članak 2. (Samostalnost i neovisnost odvjetništva)

(1) Odvjetništvo je samostalna i neovisna profesionalna djelatnost od posebnog društvenog i javnog interesa koja se organizira i funkcionira sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, međunarodnom pravu i ovom zakonu, kao i općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i Kodeksu odvjetničke etike.

(2) Samostalnost i neovisnost odvjetništva ostvaruje se posebice:

- a) neovisnim i profesionalnim obavljanjem usluga pravne pomoći,
- b) pravom stranke na slobodan izbor odvjetnika,
- c) organiziranjem odvjetnika u Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine kao neovisnu i samostalnu organizaciju sa slobodnim učlanjenjem,
- d) donosi Statut kojim se regulira rad Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i njenih tijela,
- e) donosi Kodeks odvjetničke etike,
- f) donosi ostale opće akte kojima se regulira rad tijela odvjetničkog udruženja,
- g) odlučuje o pravu na obavljanje odvjetničke djelatnosti, privremenoj zabrani i prestanku obavljanja djelatnosti,
- h) usuglašava oblike suradnje s Odvjetničkom komorom Federacije Bosne i Hercegovine i Odvjetničkom komorom Republike Srpske kao i ostalim udruženjima,
- i) usuglašava oblike suradnje s tijelima i institucijama vlasti i međunarodnim organizacijama i zastupnicima drugih država u Bosni i Hercegovini,
- j) usuglašava oblike suradnje i predstavljanja u Vijeću odvjetničkih udruženja i pravnih društava Europe (u daljnjem tekstu: CCBE),
- k) usuglašava oblike suradnje i predstavljanja u Međunarodnoj odvjetničkoj uniji – IUA/UIA, Američkom odvjetničkom komorom - ABA-CELLI, Međunarodnom odvjetničkom asocijacijom – IBA, kao i sa svim ostalim regionalnim odvjetničkim

asocijacijama, kao i odvjetničkim asocijacijama stranih država na načelima reciprociteta,

- l) usuglašava oblike suradnje s drugim međudržavnim i međunarodnim institucijama, organizacijama i udruženjima,
- m) odlučuje o izboru svojih zastupnika u Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine i izborom svojih zastupnika u međunarodne odvjetničke asocijacije.

Članak 3. (Ovlasti odvjetnika)

(1) Odvjetnička djelatnost obuhvaća sve oblike pravne pomoći, a posebice:

- a) zastupanje stranaka (domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba),
- b) davanje pravnih savjeta strankama,
- c) sastavljanje različitih podnesaka (zahtjevi, tužbe, predstavke, prijedlozi, zamolbe, žalbe, izvanredni pravni lijekovi, apelacije i dr; izrada općih i pojedinačnih akata gospodarskih društava i podnošenje prijava za upis u registar gospodarskih društava ovlaštenih sudova BiH,
- d) sastavljanje obligacijskih ugovora,
- e) zastupanje stranaka fizičkih i/ili pravnih osoba i zaštita njihovih interesa pred svim upravnim tijelima i sudovima, organizacijama i institucijama svih razina upravne i sudske vlasti u Bosni i Hercegovini,
- f) obrana i zastupanje stranaka pred međunarodnim kaznenim sudovima,
- g) obrana i zastupanje stranaka pred svim upravnim tijelima i sudovima u Bosni i Hercegovini: u građanskom, kaznenom, upravnom i prekršajnom postupku, u postupku pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine,
- h) zastupanje stranaka pred Međunarodnim sudom za ljudska prava u Strasbourgu kao i drugim međunarodnim sudovima sukladno ovom zakonu i međunarodnom pravu,
- i) zastupanje stranaka pred domaćim i međunarodnim institucionaliziranim i/ili *ad hoc* arbitražama sukladno međunarodnom pravu,
- j) zastupanje stranaka pred upravnim tijelima i/ili sudovima, i/ili arbitražama drugih država sukladno međunarodnom pravu i načelu reciprociteta, kao i primjenjivom zakonodavstvu druge države u kojoj odvjetnici iz Bosne i Hercegovine zastupaju interese stranaka,
- k) pregovaranje i sastavljanje domaćih i stranih međunarodnih trgovačkih ugovora,
- l) zastupanje stranaka pred međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini, kao i u mjestima njihovog sjedišta u trećim državama,
- m) zastupanje odvjetničkih ureda iz trećih država i njihovih stranaka kroz ugovore o zastupanju koji se prijavljuju Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, sukladno načelu reciprociteta i međunarodnom pravu,
- n) pružanje i drugih oblika pravne pomoći domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama kako bi se zaštitila njihova prava i interesi.

(2) Odvjetničku djelatnost odvjetnici mogu obavljati u odvjetničkom uredu, zajedničkom odvjetničkom uredu ili odvjetničkom društvu.

Članak 4.
(Nespojivost djelatnosti)

Odvjetnik ne smije obavljati djelatnosti koje su nespojive s ugledom i neovisnošću odvjetništva.

Članak 5.
(Obveza poštivanja Kodeksa odvjetničke etike)

(1) Prilikom obavljanja odvjetničke djelatnosti odvjetnik je obavezan poštovati i pridržavati se Kodeksa odvjetničke etike.

(2) Sukladno pravilima pridruživanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine u članstvo Vijeća odvjetničkih asocijacija i pravnih društava Europe (CCBE) svi odvjetnici Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine preuzet će obavezu poštivanja etičkih pravila i standarda CCBE.

Članak 6.
(Odvjetnička tajna)

(1) Odvjetnik je dužan čuvati kao odvjetničku tajnu sve što mu je stranka povjerila ili što je u zastupanju stranke na drugi način saznao.

(2) Odvjetničku tajnu iz stavka (1) ovog članka, dužne su čuvati i druge osobe koje rade ili su radile u odvjetničkom uredu, zajedničkom odvjetničkom uredu ili odvjetničkom društvu.

Članak 7.
(Savjesno i stručno pružanje pravne pomoći)

(1) Odvjetnik je neovisan u svom radu.

(2) Odvjetnik je dužan pružati stranci pravnu pomoć savjesno i stručno, sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, međunarodnom pravu, zakonu i drugim propisima, kao i Statutu i drugim općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, te Kodeksu odvjetničke etike.

(3) Odvjetnik ima pravo i dužnost da u okviru zakona i ovlasti/punomoćja dobivenih od stranke, poduzima sve što je po njegovoj ocjeni u interesu stranke kojoj pruža pravnu pomoć i sukladno profesionalnim standardima odvjetničke profesije.

Članak 8.
(Pravo izbora odvjetnika)

Svaka stranka ima pravo slobodnog izbora odvjetnika koji je ovlašten obavljati odvjetničku djelatnost u Bosni i Hercegovini, sukladno zakonu.

Članak 9.
(Pružanje pravne pomoći)

Pružanje pravne pomoći mogu, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom, obavljati jedino odvjetnici i odvjetnički pripravnici iz Bosne i Hercegovine, osim ako drugim zakonima ili međunarodnim ugovorima nije drukčije određeno.

DIO DRUGI – ODVJETNIČKA KOMORA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 10.
(Utemeljenje Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)

(1) Ovim zakonom se utemeljuje Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine i uspostavljaju njena tijela.

(2) Odvjetnici čiji se uredi, odnosno odvjetnička društva nalaze na teritoriju Bosne i Hercegovine slobodno se udružuju u Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine, kao samostalnu i neovisnu organizaciju odvjetnika u Bosni i Hercegovini, utemeljenu ovim zakonom.

Član 11.
(Organizacija Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)

(1) Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine čine:

- a) Odvjetnici učlanjeni u Odvjetničku komoru Federacije Bosne i Hercegovine,
- b) Odvjetnici učlanjeni u Advokatsku komoru Republike Srpske.

(2) Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine ima svojstvo pravne osobe.

(3) Odvjetnici se obvezno udružuju u jednu od odvjetničkih komora iz stavka (1) ovog članka, prema sjedištu njihovog odvjetničkog ureda, čime ujedno stječu mogućnost prijave za članstvo u Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine.

(4) Odvjetnički pripravnici se obvezno udružuju u odvjetničke komore iz stavka (1) ovog članka, a time stječu uvjet za učlanjivanje u Organizaciju odvjetničkih pripravnika u okviru Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 12.
(Ovlasti Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)

(1) Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine predstavlja i zastupa odvjetnike i odvjetničke pripravnike upisane u Imenik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, i obavlja sljedeće zadatke:

- a) razvija i unapređuje odvjetničku djelatnost,
- b) obezbjeđuje profesionalnu neovisnost i samostalnost odvjetnika,

- c) aktivno radi na zaštiti odvjetništva kao samostalne i neovisne profesije, kao i na javnoj zaštiti od napada usmjerenih na odvjetnike i odvjetničku profesiju, te podiže razinu solidarnosti odvjetnika,
- d) promovira i zagovara u odvjetničkoj profesiji primjenu međunarodnih pravnih standarda i poštivanje kodeksa odvjetničke etike,
- e) donosi odluke u s vezi sa stjecanjem prava na bavljenje odvjetničkom djelatnošću i djelatnošću odvjetničkog pripravnika,
- f) uređuje pravila pokretanja stegovnog postupka,
- g) štiti prava i interese odvjetnika, zajedničkih odvjetničkih ureda, odvjetničkih društava i odvjetničkih pripravnika,
- h) organizira i osigurava stručno usavršavanje odvjetnika i nadgleda obuku odvjetničkih pripravnika,
- i) usvaja Pravilnik o polaganju odvjetničkog ispita kojim definira uvjete za polaganje odvjetničkog ispita sukladno domaćem zakonodavstvu i europskim/međunarodnim standardima,
- j) surađuje s državnim tijelima u rješavanju pitanja značajnih za rad odvjetništva, odnosno za ostvarivanje funkcije i zadataka odvjetništva u društvu.
- k) posreduje između odvjetnika i njihovih stranaka (medijacija),
- l) surađuje sa državnim i međunarodnim organizacijama, institucijama i udruženjima,
- m) koordinira suradnju između odvjetničkih komora Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine,
- n) ostvaruje punu suradnju s međunarodnim sudovima i međunarodnim arbitražama,
- o) ostvaruje punu suradnju s regionalnim i univerzalnim međunarodnim odvjetničkim asocijacijama i udruženjima odvjetnika,
- p) ostvaruje punu saradnju s nevladinim i vladinim organizacijama kao i međunarodnim organizacijama,

(2) Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine predstavlja odvjetnike i odvjetničke komore u Bosni i Hercegovini pred državnim i drugim tijelima i institucijama, pred međunarodnim i regionalnim odvjetničkim asocijacijama sukladno članku 2. ovog Zakona, kao i međunarodnim tijelima, organizacijama ili institucijama.

(3) Svakom učlanjenom odvjetniku i odvjetničkom pripravniku Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine izdaje posebnu akreditaciju. O izdanim akreditacijama Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine zvanično izvješćuje Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 13. (Sjedište Odvjetničke komore)

Sjedište Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine je u Sarajevu.

Članak 14. (Članstvo u Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine)

(1) Neovisno o pravima koja ostvaruju na temelju članstva u odvjetničkim komorama iz članka 11. stavka (1) ovog zakona, članovi Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine imaju pravo da:

- a) zastupaju stranke pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine i Sudom

- Bosne i Hercegovine, kao i pred svim ostalim upravnim tijelima i njihovim agencijama, kao i svim ostalim sudskim institucijama na razini države Bosne i Hercegovine,
- b) zastupaju stranke pred međunarodnim sudovima, međunarodnim arbitražama, međunarodnim organizacijama i njihovim tijelima i agencijama, vladinim i nevladinim organizacijama,
 - c) zastupaju Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine i interese odvjetnika i odvjetničkih asocijacija iz Bosne i Hercegovine pred međunarodnim i regionalnim odvjetničkim asocijacijama,
 - d) zastupaju inozemne stranke (fizičke i pravne osobe) pred sudovima i upravnim tijelima u Bosni i Hercegovini, pred međunarodnim organizacijama u Bosni i Hercegovini, kao i pred ostalim organizacijama i institucijama,
 - e) obavljaju odvjetničke poslove u trećim zemljama sukladno načelima reciprociteta i međunarodnom pravu,
 - f) sačinjavaju obligacijske ugovore koje priznaje pravni poredak u Bosni i Hercegovini.

Članak 15. **(Tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)**

- (1) Tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine su:
- a) skupština,
 - b) upravni odbor,
 - c) predsjednik i dva potpredsjednika,
 - d) nadzorni odbor,
 - e) odbor za reviziju financijskog i materijalnog poslovanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
 - f) povjerenstvo za polaganje odvjetničkog ispita,
 - g) druga tijela utvrđena Statutom Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Mandat predsjednika i dva potpredsjednika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine se ne može povjeriti istoj osobi drugi put u kontinuitetu, ali potpredsjednik nakon isteka njegovog mandata može biti biran na mjesto predsjednika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) Mandat predsjednika i potpredsjednika i svih drugih tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine traje 4 godine.

(4) Izborna skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine donosi Statut, Kodeks odvjetničke etike, Pravilnik o stegovnoj odgovornosti i druge opće akte.

Članak 16. **(Utemeljiteljska, Izborna i Redovne skupštine)**

(1) Utemeljiteljsku i Izbornu skupštinu Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine sačinjavaju već izabrani zastupnici u skupštinama Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske, kao i zastupnici Organizacije odvjetničkih pripravnika izabrani u skupštine ovih odvjetničkih asocijacija.

(2) Skupštine komora iz stavka (1) ovog članka, čine već izabrani odvjetnici koji su članaovi Utemeljiteljske i Izborne Skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) Nakon održavanja Utemeljiteljske i Izborne skupštine bit će sazvana i održana prva Redovita skupština. Zastupnici na drugoj Redovitoj skupštini Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine mogu biti samo njeni članovi, te mogu birati i biti birani u njena tijela. Na svim redovitim skupštinama sve odluke punopravno donose prisutni zastupnici. Prije održavanja svake redovne skupštine utvrđuje se lista nazočnih zastupnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine koji punopravno donose odluke.

(4) Izabrani zastupnici u skupštinama Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine i Odvjetničke komore Republike Srpske, zastupnici su na Utemeljiteljskoj, Izornoj i svim redovitim skupštinama Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, pri čemu svi zastupnici entitetskih odvjetničkih skupština trebaju birati jednog zastupnika na svakih deset (10) članova entitetskih odvjetničkih komora sukladno zakonima i općim aktima. Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine i Odvjetnička komora Republike Srpske svakih šest mjeseci dostavljaju Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine i Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine popis svojih članova/odvjetnika.

(5) Izbor članova i rad u Skupštini Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine propisuju se Statutom.

Članak 17. (Ovlasti Skupštine)

Skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine:

- a) usvaja Poslovnik o radu skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i druge opće akte Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- b) bira i razrješava druga tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, ako ovim zakonom nije drukčije određeno,
- c) usvaja finansijski plan i izvješće o realizaciji finansijskog plana Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- d) usvaja izvješće Predsjednika i Upravnog odbora Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- e) predlaže odvjetničku tarifu,
- f) odlučuje o svim pitanjima koja se odnose na primjenu ovog zakona sukladno Statutu,
- g) odlučuje o oblicima suradnje Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine u međunarodnim i regionalnim odvjetničkim asocijacijama,
- h) usvaja Pravilnik o polaganju odvjetničkog ispita,
- i) odlučuje o svim drugim pitanjima koja su u njenoj ovlasti po zakonu i općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 18. **(Oblici skupštinskog rada)**

(1) Skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine može biti utemeljiteljska, izborna, redovita i izvanredna.

(2) Nakon sazivanja i održavanja Utemeljiteljske i Izborne skupštine, redovite skupštine održavat će se obvezno jedanput godišnje. Izborna skupština održava se svake četiri godine i na njoj se biraju predsjednik i dva potpredsjednika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, dio članova Upravnog odbora, Nadzornog odbora. Izvanredna skupština se održava po potrebi i saziva je Upravni odbor ili jedna trećina zastupnika Skupštine pismenim zahtjevom upućenim Predsjedniku i dvojici potpredsjednika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine kao i Upravnom odboru koji su obvezni u roku od 60 dana pripremiti, sazvati i održati Izvanrednu skupštinu koja će sadržajem svoga rada biti fokusirana na razlog njenog sazivanja.

(3) Za rad i odlučivanje Skupštine u prvom sazivu potrebno je da bude nazočna natpolovična većina zastupnika. Odluke Skupštine se smatraju usvojenim, ukoliko je za njih glasovalo više od polovice nazočnih zastupnika.

(4) Za svaku narednu skupštinu i punovažno donošenje odluka potreban je kvorum koji sačinjava nazočnost više od jedne polovice od ukupnog broja zastupnika iz prethodnog stavka.

Članak 19. **(Posebna većina)**

Kada Skupština odlučuje i usvaja Statut, Kodeks odvjetničke etike i Pravilnik o stegovnoj odgovornosti odvjetnika i odvjetničkih pripravnika, odluka se smatra usvojenom ukoliko za nju glasuje više od polovice nazočnih zastupnika na Utemeljiteljskoj i Izornoj skupštini.

Članak 20. **(Predsjednik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)**

(1) Predsjednik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine:

- a) predstavlja i zastupa Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine,
- b) poduzima radnje da osigura zaštitu ustavnosti i zakonitosti u radu odvjetničke komore,
- c) uspostavlja i koordinira suradnju odvjetničke komore sa zakonodavnom, sudskom i izvršnom vlašću u Bosni i Hercegovini,
- d) uspostavlja i koordinira suradnju Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine s odvjetničkim komorama Federacije BiH, Republike Srpske, asocijacijama odvjetnika stranih država, regionalnim i međunarodnim odvjetničkim udruženjima,
- e) uspostavlja i koordinira suradnju Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine s državnim ili međunarodnim organizacijama, institucijama ili asocijacijama,
- f) izvršava i druge poslove sukladno ovim zakonom i općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Predsjednik i potpredsjednici Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine podnose izvješće o radu Skupštini Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, kojoj su odgovorni za svoj rad.

Članak 21. **(Upravni odbor)**

(1) Upravni odbor Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine ima 12 članova. Predsjednik i članovi Upravnog odbora Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine biraju se na Izornoj skupštini. Koordinirajuće tijelo ima pravo predložiti članove Upravnog odbora, a izbor se vrši od najmanje dvostruko većeg broja kandidata od onog koji se bira .

(2) Predsjednik i potpredsjednici Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine su na temelju funkcije članovi Upravnog odbora Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 22. **(Ovlasti Upravnog odbora)**

(1) Upravni odbor Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine:

- a) odlučuje o uređenju i vođenju Imenika odvjetnika, Imenika odvjetničkih pripravnika, Imenika zajedničkih odvjetničkih ureda i Imenika odvjetničkih društava Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- b) odlučuje o upisu u Imenike i brisanju iz Imenika odvjetnika, odvjetničkih pripravnika, zajedničkih odvjetničkih ureda i odvjetničkih društava Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, uključujući po potrebi i imenovanje odgovarajućih tijela ili povjerenstava radi pružanja pomoći u izvršavanju tih funkcija,
- c) odlučuje o pravima, obvezama i profesionalnim odgovornostima odvjetnika i odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, uključujući po potrebi imenovanje odgovarajućih tijela ili povjerenstava radi pružanja pomoći u izvršavanju tih funkcija,
- d) izvršava financijski plan Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine uključujući preuzimanje i izvršenje financijskih obveza Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine suglasno financijskom planu,
- e) odlučuje o iznosima upisnine u Imenik, koji ne može biti veći od četiriju prosječnih neto plaća na razini Bosne i Hercegovine iz prethodne godine, a koji podatak je objavljen u Službenom glasniku BiH, kao i odvjetničke članarine i pretplate za publikacije,
- f) organizira rad Tajništva Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- g) odlučuje o zapošljavanju administrativnog i tehničkog osoblja u Tajništvu Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- h) bira i imenuje glavnog urednika i uređivački odbor u časopisu Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- i) odlučuje o zahtjevu odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine koji je ostvario pravo na mirovinu za nastavak obavljanja odvjetničke djelatnosti kao dopunskog zanimanja,
- j) imenuje povjerenstvo za polaganje odvjetničkog ispita,
- k) obavlja i druge poslove na temelju zakona i općih akata Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Upravni odbor je izvršno tijelo Skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) Odluka Upravnog odbora iz točke b) i c) stavka (1) ovog članka, jeste upravni akt protiv kojeg žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

(4) Protiv odluke Upravnog odbora iz točke g) stavak (1) ovog članka, žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti parnični postupak iz oblasti radnih odnosa pred sudom opće ovlasti prema sjedištu Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 23.

(Opće odredbe o tijelima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)

(1) Opće odredbe o ovlastima, sazivanju, organizaciji i radu Skupštine, predsjednika i potpredsjednika, Upravnog odbora, Nadzornog odbora, Odbora za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, kao i drugih tijela, utvrđuju se Statutom Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Za obavljanje zajedničkih pravnih, stručnih, tehničkih i drugih poslova, Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i njenih tijela iz članka 15. ovog zakona, utemeljuje se Tajništvo Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 24.

(Revizija poslovanja)

Poslove revizije finansijskog i materijalnog poslovanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine obavlja Odbor za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 25.

(Odbor za reviziju)

(1) Odbor za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine obavlja poslove kontrole i podnosi izvješće o finansijskom i materijalnom poslovanju, o periodičnom poslovanju i završnom računu i godišnjoj bilanci, ovlaštenim tijelima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Odbor za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine ima pet (5) članova, koji iz svojih redova biraju predsjednika.

(3) Sastav odbora za reviziju čine četiri (4) člana odvjetnika iz reda odvjetnika upisanih u imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, a peti član je finansijski stručnjak čiji rad ugovara predsjednik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine nakon provedenog javnog natječaja.

(4) Predsjednik i potpredsjednici Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i članovi Upravnog odbora ne mogu biti članovi Odbora za reviziju finansijskog i materijalnog poslovanja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 26.
(Opći akti Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)

Opći akti Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine su:

- a) Statut,
- b) Kodeks odvjetničke etike,
- c) Pravilnik o stegovnoj odgovornosti odvjetnika i odvjetničkih pripravnika,
- d) Pravilnik o polaganju odvjetničkog ispita,
- e) ostali opći akti.

Članak 27.
(Obveza objavljivanja općih akata)

Opći akti Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine objavljuju se u „Službenom glasniku BiH“.

Članak 28.
(Statut)

Statutom se uređuje:

- a) rad skupštine i drugih tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine iz članka 15. ovog zakona,
- b) financijsko i materijalno poslovanje Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- c) procedura za stjecanje prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti i djelatnosti odvjetničkog pripravnika u Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine te procedure za utvrđivanje stegovne odgovornosti,
- d) prava, obveze i odgovornosti odvjetnika i odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- e) udruživanje i rad odvjetnika u zajedničkom odvjetničkom uredu Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine
- f) utemeljenje i djelatnost odvjetničkih društava Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- g) organizacija, financiranje i rad organizacije odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine,
- h) priznavanje specijalnosti u određenoj oblasti prava,
- i) donošenje i stupanje na snagu općih akata.

Članak 29.
(Kodeks odvjetničke etike)

(1) Kodeksom odvjetničke etike Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine uređuju se načelna pravila koja su za odvjetnike i odvjetničke pripravnike Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine opće obavezna pri obavljanju odvjetničke djelatnosti, a naročito:

- a) Opće, profesionalne i osnovne dužnosti i to:
 - 1) savjesnost,

- 2) čuvanje neovisnosti,
- 3) diskrecija i odvjetnička tajna,
- 4) zabrana zastupanja gdje postoji sukob interesa,
- 5) rukovanje s tuđim imovinskim vrijednostima,
- b) Posebne dužnosti profesije u s vezi s javnim informiranjem.
- c) Posebne dužnosti profesije:
 - 1) u svezi s primanjem i završavanjem naloga stranke,
 - 2) kod savjetovanja stranaka s malim prihodima,
- d) Posebne dužnosti profesije prema sudovima i drugim tijelima i tijelima kao što su:
 - 1) profesionalno ponašanje pred sudovima i drugim tijelima,
 - 2) dužnosti kod uporabe na uvid prepuštenih spisa, kao i iz toga stečenog znanja,
 - 3) dužnosti kod dostave spisa.
- e) Posebne dužnosti profesije u odnosu na držanje novčanih sredstava klijenta i računovodstvo u svezi s tim, ugovaranje i obračun odvjetničkih usluga i njihove naplate,
- f) Posebne dužnosti profesije prema odvjetničkim komorama, profesionalnom ponašanju prema drugim članovima odvjetničke komore, dužnosti kod profesionalne suradnje, dužnosti u svezi s upisom odvjetnika, kod obrazovanja i zapošljavanja drugih suradnika,
- g) Posebne dužnosti profesije u međunarodnom pravnom prometu.

(2) Kodeks odvjetničke etike Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine treba biti usuglašen s međunarodno pravnim standardima odvjetničke etike i odvjetničke profesije.

Članak 30. **(Pravilnik o stegovnoj odgovornosti)**

Pravilnik o stegovnoj odgovornosti detaljnije definira pokretanje stegovnog postupka protiv odvjetnika i odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, vođenje ovih postupaka, utvrđivanje njihove stegovne odgovornosti i izvršavanje izrečenih stegovnih mjera.

Članak 31. **(Odvjetnički ispit)**

(1) Skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine usvaja Pravilnik o polaganju odvjetničkog ispita kojim regulira uvjete za polaganje ispita, način polaganja ispita, način formiranja i funkcioniranja povjerenstva pred kojim se polaže odvjetnički ispit, rokovi mogućeg pristupanja polaganju odvjetničkog ispita, izdavanje uvjerenja o ishodu odvjetničkog ispita, kao i ustanovljavanje evidencije trajnog karaktera o odvjetničkim ispitima.

(2) Odvjetnički ispit prijavljeni kandidat polaže pred Povjerenstvom provjerom znanja iz sljedećih oblasti:

- a) Zakona o odvjetništvu Bosne i Hercegovine
- b) Kodeksa odvjetničke etike Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine
- c) Statuta Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine
- d) Stegovnog pravilnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine
- e) Tarife o nagradama i naknadama za rad Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine

- f) Međunarodnih standarda odvjetničke etike i ostalih međunarodno pravnih standarda u pogledu odvjetničke profesije primjenjivih pred sudovima drugih država, međunarodnim sudovima, međunarodnim arbitražama i kod svih ostalih vidova obavljanja odvjetničke profesije.

Članak 32. **(Praćenje provođenja zakona)**

(1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine prati rad odvjetništva sa stanovišta provođenja ovog zakona.

(2) U ostvarivanju funkcije iz stavka (1) ovog članka Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine može zahtijevati odgovarajuće izvješće i podatke od Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, vodeći računa o neovisnosti i samostalnosti odvjetništva.

(3) Izvješće i podatke iz stavka (2) ovog članka, Komora je dužna dostaviti Ministarstvu pravde u roku od 30 dana ili u istom roku izvijestiti o razlozima zbog kojih nije u mogućnosti dostaviti zatražena izvješća ili podatke.

DIO TREĆI – UVJETI ZA OBAVLJANJE ODVJETNIČKE DJELATNOSTI

Članak 33. **(Ovlast za obavljanje odvjetničke djelatnosti)**

(1) Odvjetničke djelatnosti iz članka 3. ovog zakona, mogu obavljati odvjetnici upisani u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine ili odgovarajuće imenike odvjetničkih komora u Federaciji BiH i Republici Srpskoj ili regionalnim komorama entiteta, na cijelom području Bosne i Hercegovine.

(2) Odvjetnici upisani u Imenik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine imaju pravo obavljanja odvjetničkih djelatnosti iz članka 3. ovog zakona pred međunarodnim sudskim, upravnim ili drugim tijelima ili organizacijama ili međunarodnim arbitražama.

(3) Ovlast iz stavka (2) ovog članka navodi se u službenoj legitimaciji odvjetnika upisanog u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(4) Državljanin druge države koji po zakonu te države ispunjava uvjete za obavljanje djelatnosti odvjetnika ima pravo na upis u Imenik odvjetnika upisanih u Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine pod uvjetom postojanja međudržavnog ugovora ili sporazuma s državom čiji je državljanin.

(5) U slučaju tumačenja prava i dužnosti koja proizlaze iz potpisanog međudržavnog ugovora ili sporazuma, a koja se odnose na obavljanje odvjetničke djelatnosti, tumačenje daje Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

(6) Odredbe ovog zakona ne utječu na pravo stranog državljanina koji prema zakonima svoje države ispunjava uvjete za obavljanje odvjetničke djelatnosti, da u Bosni i Hercegovini pruža po načelu reciprociteta samo savjetodavnu pravnu pomoć u svezi s pravom njegove države.

Član 34.
(Pravo na upis u Imenik odvjetnika)

Pravo na upis u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine ima osoba koja, ukoliko nije drukčije određeno zakonom, ispunjava sljedeće uvjete:

- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- b) da je diplomirala na jednom od pravnih fakulteta u Bosni i Hercegovini ili da je diplomirala na bilo kojem pravnom fakultetu u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. svibnja 1992. godine, a ako je diplomirala na pravnom fakultetu druge države, ovaj uvjet stječe nakon nostrifikacije diplome u Bosni i Hercegovini,
- c) da ima položen pravosudni ispit u Bosni i Hercegovini ili bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. svibnja 1992. godine, a ako je pravosudni ispit položila u drugoj državi, ovaj uvjet stječe nakon priznanja tog ispita od strane ministarstva pravde sukladno utvrđenom reciprocitetu,
- d) da je, nakon položenog pravosudnog ispita, stekla najmanje jednu godinu radnog iskustva na pravnim poslovima u odvjetništvu, sudu ili tužiteljstvu, s tim da pravo upisa u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine ima i osoba koja nije radila na prethodno nabrojanim poslovima, ako ima položen pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog staža na pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita,
- e) da nije pravosnažno osuđivana na kaznu zatvora za kaznena djela protiv uređenja i sigurnosti, za kaznena djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, protiv službene ili druge odgovorne dužnosti ili za drugo kazneno djelo izvršeno iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda, osim ako je proteklo deset godina od izdržane, oproštene ili zastarjele kazne,
- f) da nije u radnom odnosu, a osobi koja se nalazi u radnom odnosu danom upisa u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine prestaje radni odnos, osim u slučaju zaposlenja u odvjetničkom društvu,
- g) da ima položen odvjetnički ispit,
- h) da je učlanjena u Odvjetničku komoru Federacije Bosne i Hercegovine ili Advokatsku komoru Republike Srpske,
- i) da je dostojna obavljanja odvjetničke djelatnosti, te da ranije ponašanje i postupci ukazuju da nije nanijela štetu ugledu i prosperitetu odvjetničke djelatnosti.

Članak 35.
(Pravo na obavljanje odvjetničke djelatnosti)

(1) Pravo na obavljanje odvjetničke djelatnosti sukladno ovom zakonu stječe se upisom u Imenik odvjetnika koji se vodi kod Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i nakon davanja svečane izjave.

(2) Imenik odvjetnika je javna knjiga, a nijedno državno ili drugo tijelo ne može dati odobrenje za obavljanje poslova iz članka 3. ovog zakona, bilo kao osnovno ili kao dopunsko zanimanje, osim ako drukčije nije određeno zakonom.

(3) Nikome, tko ispunjava zakonske uvjete za obavljanje odvjetničke djelatnosti se ne može uskratiti pravo upisa u Imenik odvjetnika zbog njegove etničke, vjerske, političke ili spolne pripadnosti.

Članak 36. **(Postupak upisa)**

(1) Zahtjev za upis u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, podnosi se tijelu određenom Statutom.

(2) Uz zahtjev za upis podnositelj zahtjeva, podnosi dokaz o ispunjavanju uvjeta iz članka 34. ovog zakona.

(3) U roku od 30 dana od podnesenog zahtjeva, tijelo iz stavka (1) ovog članka, utvrđuje da li postoje zakonom propisani uvjeti za upis i donosi rješenje o upisu u Imenik odvjetnika, koji vodi tijelo Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(4) Protiv rješenja kojim je odbijen zahtjev za upis u Imenik odvjetnika, dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(5) O žalbi odlučuje tijelo određeno Statutom, a protiv konačnog rješenja tog tijela, može se pokrenuti upravni spor, podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.

(6) Zahtjev za upis u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, može se podnijeti i tijelima odvjetničkih komora iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, koje su dužne u roku od 15 dana, od dana podnošenja zahtjeva, isti s dokumentacijom dostaviti ovlaštenom tijelu Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine s ciljem donošenja odgovarajuće odluke.

Članak 37. **(Svečana izjava)**

(1) Upis odvjetnika u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine će se izvršiti na dan kada je utvrđena pravosnažnost rješenja o upisu u Imenik odvjetnika i nakon davanja svečane izjave.

(2) Tekst svečane izjave utvrđuje se Statutom.

(3) Svečana izjava se daje i potpisuje pred predsjednikom ili potpredsjednicima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

DIO ČETVRTI – PRAVA I DUŽNOSTI ODVJETNIKA

POGLAVLJE I. PRAVA I DUŽNOSTI ODVJETNIKA U ZASTUPANJU STRANKE

Članak 38. **(Pružanje pravne pomoći od strane odvjetnika)**

(1) Oblike pravne pomoći određene člankom 3. ovog zakona, mogu pružati samo odvjetnici, ako zakonom nije drukčije određeno.

(2) Odvjetnik koji ima dozvolu udruženja odvjetnika druge države za obavljanje odvjetničke djelatnosti, može obavljati izravno zastupanje samo putem domicilnih odvjetnika ili ovlaštenih zastupnika, na temelju prava i ovlasti pravnog sustava Bosne i Hercegovine i ovog zakona.

(3) Iznimno, odvjetnik druge države, može na temelju reciprociteta ili bilateralnog sporazuma pružati samo savjetodavnu pomoć, a određene pravne radnje samo sukladno međudržavnom ugovoru ili sporazumu i sukladno preuzetim obvezama Bosne i Hercegovine na temelju ratificiranja međunarodne konvencije ili ugovora.

Članak 39. (Zamjena odvjetnika)

(1) U zastupanju stranke odvjetnika može zamijeniti drugi odvjetnik, a uz uvjete predviđene zakonom i odvjetnički pripravnik koji radi u njegovom uredu, osim ako se stranka izričito tome protivi.

(2) Odvjetnik sam određuje zamjenu u vrijeme svoje izočnosti.

Članak 40. (Odbijanje ponude za pružanje pravne pomoći)

(1) Odvjetnik samostalno odlučuje hoće li prihvatiti ponudu stranke za pružanje savjeta, zastupanje ili obranu.

(2) Odvjetnik će odbiti zastupanje:

- a) ako je pružao pravnu pomoć suprotnoj stranci u istom predmetu ili po bilo kom drugom pitanju vezanom za taj predmet,
- b) ako je suprotnoj stranci u istom predmetu pravnu pomoć pružao odvjetnik koji radi u istom odvjetničkom uredu ili odvjetničkom društvu,
- c) ako je on, ili član ili zaposlenik odvjetničkog ureda ili društva, radio kao odvjetnički pripravnik s odvjetnikom koji pruža pravnu pomoć suprotnoj stranci,
- d) ako je u istom predmetu on ili član ili zaposlenik odvjetničkog ureda ili društva postupao kao sudac, tužitelj ili ovlaštena službena osoba,
- e) ako se on, ili član ili zaposlenik odvjetničkog ureda ili društva, bavio na drugi profesionalni način predmetnim slučajem,
- f) ako on, ili član ili zaposlenik odvjetničkog ureda ili društva, ima osobni interes koji je, ili može biti, u sukobu s interesima zastupane stranke i
- g) u drugim slučajevima predviđenim zakonom, međunarodnim pravom ili općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) U slučajevima predviđenim točkom b), c), e) i g) stavka (2) ovog članka, odvjetnik može prihvatiti ponudu za pružanje pravne pomoći po pristanku zastupane stranke koja je prethodno u potpunosti informirana o svim bitnim okolnostima slučaja. Takvo zastupanje ne smije biti u suprotnosti s općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(4) Odvjetnik samo iz razloga predviđenih zakonom ili općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine može odbiti pružanje pravne pomoći stranci u slučaju kada je, na temelju zakona, imenovan odlukom suda ili državnog tijela.

(5) Kodeksom odvjetničke etike mogu se utvrditi i drugi razlozi zbog kojih odvjetnik može odbiti pružanje pravne pomoći stranci.

Članak 41. (Otkaz punomoći)

(1) Odvjetnik je dužan otkazati punomoć za zastupanje zbog razloga navedenih u članku 40. stavak (2) ovog zakona.

(2) Po otkazivanju punomoći zastupanoj stranci odvjetnik je dužan u razdoblju do 30 dana nastaviti pružati pravnu pomoć ako je potrebno da se od stranke otkloni kakva šteta, osim ako stranka nije imenovala drugog opunomoćenika ili se poduzimanju tih radnji izričito protivi.

(3) Odvjetnik nije dužan postupati u suglasnosti s odredbama stavka (2) ovog članka, ako stranka otkáže punomoć, ali je odvjetnik u trenutku otkazivanja punomoći dužan u pismenoj formi obavijestiti stranku o svim relevantnim rokovima kao i zakazanim terminima u konkretnom predmetu.

Članak 42. (Dužnosti odvjetnika u odnosu na spise)

(1) Odvjetnik je dužan da redovito informira svoje stranke o promjenama u predmetu.

(2) Odvjetnik je dužan da stranci, nakon završenog zastupanja, na njen zahtjev, preda cjelokupni predmetni spis.

(3) Odvjetnik je dužan čuvati spise zastupane stranke najmanje pet godina po pravomoćnom okončanju postupka, odnosno deset godina kada se zastupanje odnosilo na prava na nekretninama.

Članak 43. (Obilježavanje podnesaka i isprava)

Odvjetnik je dužan na svakom svom podnesku i ispravi, vidljivo označiti da ih je on sačinio stavljanjem svog pečata i potpisa.

Članak 44. (Odgovornost za dano mišljenje)

Odvjetnik ne može biti pozvan na kaznenu ili materijalnu odgovornost za svoje pravno mišljenje izraženo u pružanju pravne pomoći u postupku pred sudom ili drugim tijelima.

Članak 45. (Određivanje pritvora)

O određivanju pritvora odvjetniku ili odvjetničkom pripravniku sud je dužan bez odlaganja obavijestiti Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine.

Članak 46.
(Pretnes odvjetničkog ureda)

(1) Pretnes pismohrane i odvjetničkog ureda može odrediti sud, ako su za to ispunjeni uvjeti predviđeni zakonom o kaznenom postupku. Pretnes se može obavljati samo u pogledu pismena i predmeta koji su izričito navedeni u naredbi o pretnesu.

(2) O pretnesu se mora obavijestiti Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine ili odvjetnička komora iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, prema mjestu sjedišta odvjetnika i pretnes se ne može obaviti ukoliko mu ne nazoči, uredno i blagovremeno obaviješteni, ovlašteni predstavnik komore iz ovog stavka, osim ako se bez opravdanog razloga ne odazove blagovremenom pozivu da nazoči pretnesu.

(3) Pri provođenju pretnesa ne smije biti povrijeđena tajnost isprava i predmeta na štetu stranaka.

(4) Dokazi pribavljeni suprotno odredbama ovog članka, ne mogu se upotrijebiti u sudskom postupku protiv odvjetnika i njegovih stranaka.

Članak 47.
(Reklamiranje odvjetnika)

Uvjeti za dozvoljeno reklamiranje odvjetnika, odvjetničkih ureda, zajedničkih odvjetničkih ureda ili odvjetničkih društava utvrđuju se Statutom Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 48.
(Osiguranje od odgovornosti)

(1) Odvjetnici, zajednički odvjetnički uredi i odvjetnička društva Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, se obvezno osiguravaju od odgovornosti za štetu koja bi mogla nastati trećima u obavljanju odvjetničke djelatnosti.

(2) Minimalni iznos osiguranja i vrsta osigurane štete određuje se općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine može ugovoriti uvjete osiguranja svojih članova od odgovornosti za štetu koja može nastati tijekom obavljanja njihove djelatnosti.

(4) Odvjetnik je dužan uredno produžavati osiguranje od odgovornosti.

POGLAVLJE II. ODVJETNIČKE NAGRADE I NAKNADE

Članak 49.
(Odvjetnička tarifa)

(1) Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tarifa) određuje nagrade za rad i troškove nastale obavljanjem odvjetničke djelatnosti kao i primjenu i stupanje na snagu ove tarife.

(2) Skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine predlaže Tarifu koju odobrava Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

(3) Tarifa se primjenjuje osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“.

(4) Odvjetnik ima pravo zahtijevati i primiti nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u svezi s radom, sukladno odredbama Tarife.

(5) Sudovi i druga tijela u odluci o troškovima postupka određivat će naknadu za pruženu pravnu pomoć stranci od strane odvjetnika prema odredbama Tarife koja je važila u trenutku pružanja pravne pomoći.

Članak 50. **(Ugovaranje nagrade prema uspjehu)**

(1) U imovinskopравnim stvarima odvjetnici Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine mogu sa strankom ugovoriti nagradu za rad i srazmjerno uspjehu postupka, odnosno pravnih radnji koje će za stranku poduzeti, sukladno Tarifi.

(2) Gornji iznos procenta nagrade koja se može ugovoriti utvrđuje se u Tarifi.

(3) Ugovor iz stavka (1) ovog članka, valjan je samo ako je zaključen u pismenoj formi.

Članak 51. **(Novčana sredstva stranke)**

(1) Novčana sredstva zastupane stranke odvjetnik može koristiti samo sukladno uputama stranke ili uz njeno izričito odobrenje.

(2) Naknadu za pruženu pravnu pomoć, kao i troškove nastale u postupku, odvjetnik može naplatiti iz gotovine koju je zastupana stranka položila kod njega ili iz gotovine koju je za zastupanu stranku primio, sukladno općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) Na novčanim sredstvima koje primi u ime zastupane stranke, odvjetnik ima pravo zaloga radi osiguranja naplate naknade i izdataka za zastupanje.

Članak 52. **(Besplatno pružanje pravne pomoći)**

Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine je dužna osigurati besplatno pružanje pravne pomoći socijalno ugroženim osobama u pravnim stvarima u kojima te osobe ostvaruju prava koja su u svezi s njihovim položajem, kao i u drugim slučajevima predviđenim posebnim zakonom.

POGLAVLJE III. OBLICI ORGANIZIRANJA ODVJETNIČKE DJELATNOSTI

Odjeljak A. Odvjetnički uredi

Članak 53. (Odvjetnički ured)

(1) Odvjetnik upisan u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine može imati jedan odvjetnički ured na području Bosne i Hercegovine.

(2) Sjedište odvjetničkog ureda je u mjestu na području Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, odnosno odvjetničke komore iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, kod koje je odvjetnik upisan u imenik odvjetnika.

(3) Odvjetnik ima pravo promijeniti mjesto sjedišta ureda na području Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, odnosno druge odvjetničke komore iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, s tim što je dužan objavit se kod odvjetničke komore na čijem području je imao sjedište ureda, a prijaviti sjedište kod odvjetničke komore na čijem području će biti novo sjedište ureda.

(4) Odvjetnička komora na čijem teritoriju se nalazi novo sjedište odvjetničkog ureda, nakon upisa promjene sjedišta u imeniku odvjetnika, dužna je o tome obavijestiti odvjetničku komoru ranijeg sjedišta u roku od 15 dana od dana izvršenog upisa.

Članak 54. (Zajednički odvjetnički ured)

(1) Više odvjetnika upisanih u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine može imati zajednički odvjetnički ured, o čemu zaključuju pismeni ugovor.

(2) Ugovor iz stavka (1) ovog članka podnosi se Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine, koja nakon što utvrdi da je ugovor sukladan zakonu, Statutu, Kodeksu odvjetničke etike te drugim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, upisuje zajednički odvjetnički ured u evidenciju ili Imenik komore.

(3) Zajednički odvjetnički ured može početi s radom danom upisa u evidenciju ili Imenik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine. Odvjetničke komore iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, kod kojeg je upisan zajednički odvjetnički ured, o tome obavještavaju Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine.

(4) Zajednički odvjetnički ured mora imati naziv i pečat.

(5) U nazivu zajedničkog odvjetničkog ureda i pečata upisuje se: zajednički odvjetnički ured, imena i prezimena odvjetnika koji su se udružili i sjedište zajedničkog odvjetničkog ureda.

Članak 55. (Odgovornost odvjetnika u zajedničkom odvjetničkom uredu)

Odgovornost i garancije odvjetnika u zajedničko, odvjetničkom uredu su osobne.

Odjeljak B. Odvjetnička društva

Članak 56. (Odvjetnička društva)

(1) Odvjetničko društvo, kao pravna osoba, se utemeljuje sukladno zakonu kojim se uređuje utemeljivanje, poslovanje i prestanak gospodarskih društava/ poduzeća i to u onom obliku kojim se osigurava osobna neograničena solidarna odgovornost članova za obveze društva.

(2) Rad odvjetničkog društva je ograničen na obavljanje odvjetničke djelatnosti.

(3) Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.

(4) Obavljanje odvjetničke djelatnosti u okviru odvjetničkog društva može se povjeriti samo članovima odvjetničkog društva, odvjetnicima uposlenim u odvjetničkom društvu ili odvjetničkim pripravnicima u odvjetničkom društvu.

(5) Prava, obveze i odgovornosti, koje su ovim zakonom predviđene za odvjetnike u obavljanju njihove djelatnosti, odnose se i na odvjetnike koji su u ugovornom odnosu u odvjetničkom društvu.

(6) Akt o osnivanju odvjetničkog društva sačinjavaju i obrađuju odvjetnici.

Članak 57. (Uređivanje prava i obveza)

Pismenim ugovorom ili odlukom o utemeljivanju društva moraju biti uređena prava i obveze članova društva, prava i obveze ostalih članova društva u slučaju smrti člana ili njegovog istupanja iz društva, kao i prava nasljednika umrlog člana društva.

Članak 58. (Garancija neovisnosti)

Niti jedan akt odvjetničkog društva ne smije dovesti u pitanje neovisnost odvjetnika koji pružaju pravnu pomoć.

Članak 59. (Utemeljivanje odvjetničkog društva)

(1) Za utemeljivanje odvjetničkog društva, odvjetnici utemeljitelji su dužni pribaviti prethodnu privremenu suglasnost odvjetničke komore koja ocjenjuje da li je ugovor o osnivanju sukladan zakonu, statutu, kodeksu odvjetničke etike. Bez te suglasnosti društvo se ne može upisati u imenik odvjetničkih društava. Odvjetničke komore iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, dužne su o utemeljivanju i upisu u imenik odvjetničkih društava, obavijestiti Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine, s ciljem njihovog evidentiranja.

(2) Odvjetničko društvo je dužno obavijestiti Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine ili odvjetničke komore iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, o izvršenom upisu u Registar društava ovlaštenog suda u roku od osam dana po primitku obavijesti i rješenja ovlaštenog suda o upisu.

(3) Odvjetničke komore iz stavka (2) ovog članka, dužne su novoutemeljeno odvjetničko društvo upisati u imenik odvjetničkog društva u daljnjem roku od osam dana.

Članak 60.
(Upis odvjetničkog društva u Imenik)

Odvjetničko društvo Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i njegovi odvjetnici ne mogu pružati pravnu pomoć prije nego što bude izvršen upis odvjetničkog društva u Imenik odvjetničkih društava Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine .

Članak 61.
(Zabrana rada odvjetničkom društvu)

(1) Ukoliko Upravni odbor Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine utvrdi da aktivnosti odvjetničkog društva Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine , ugovori sklopljeni između odvjetničkog društva i članova ili uposlenih u društvu ili uvjeti pod kojima odvjetnici obavljaju svoje dužnosti, krše odredbe Zakona o odvjetništvu, Statuta Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, Kodeksa odvjetničke etike, ili bilo kojeg općeg akta odvjetničkih komora Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, može rješenjem zabraniti rad društva te ga brisati iz Imenika odvjetničkih društava Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Odvjetničko društvo Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine brisat će se iz Imenika odvjetničkih društava i ukoliko odvjetničko društvo ne izvršava djelatnost u kontinuitetu dužem od tri mjeseca, ukoliko se ustanovi da odvjetničko društvo obavlja druge aktivnosti izvan svoje djelatnosti ili ukoliko su članu odvjetničkog društva ili odvjetnicima uposlenim u društvu izrečene stegovne mjere uslijed čega postupanje i poslovanje odvjetničkog društva ozbiljno šteti ugledu odvjetništva.

(3) U postupku za brisanje odvjetničkog društva iz Imenika odvjetničkih društava Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine sukladno se primjenjuju odredbe ovog zakona i općih akata Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(4) Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti odvjetničkom društvu je upravni akt protiv koga se može pokrenuti upravni spor.

(5) Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine može rješenjem odlučiti da se do pravomoćnosti rješenja iz stavka (1) ovog članka, obustavi rad društva, a žalba protiv takvog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

(6) O donošenju rješenja iz stavka (1) i (4) ovog članka, Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine je dužna bez odgađanja obavijestiti ovlašteni registarski sud radi provođenja odgovarajućeg postupka brisanja iz registra pravnih osoba.

(7) Odvjetničko društvo prestaje s radom s danom brisanja iz Imenika odvjetničkih društava.

(8) Nakon što je odvjetničko društvo prestalo obavljati svoju djelatnost sukladno odredbama ovog članka, Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine će poduzeti sve nužne mjere radi zaštite interesa onih stranaka koje je brisano društvo zastupalo.

Članak 62. **(Nastavak obavljanja odvjetničke djelatnosti)**

Član odvjetničkog društva ili uposleni odvjetnik u društvu brisanom iz Imenika odvjetničkih društava Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, a kojem nije izrečena stegovna mjera brisanja iz imenika odvjetnika može nastaviti obavljati djelatnost odvjetnika.

Članak 63. **(Odgovornost odvjetnika u odvjetničkim društvima)**

(1) Za pruženu pravnu pomoć strankama odvjetnici u odvjetničkim društvima odgovaraju po općim pravilima o odgovornosti.

(2) Članovi odvjetničkog društva solidarno odgovaraju za obveze društva i odvjetnika koji u njemu obavljaju poslove pravne pomoći, nastale u svezi s pružanjem te pomoći.

Članak 64. **(Odnos prema odvjetničkoj komori)**

U pogledu čuvanja odvjetničke tajne, stegovne odgovornosti i odnosa prema Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine te njenim tijelima, odvjetnici u odvjetničkim društvima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine imaju ista prava i odgovornosti kao i odvjetnici koji imaju vlastite urede.

Članak 65. **(Zasnivanje radnog odnosa)**

(1) Odvjetnici, zajednički odvjetnički ured i odvjetnička društva mogu zaključivati ugovore o radu s osobama koje će obavljati administrativne, tehničke, financijske i druge poslove, a odvjetničko društvo i s odvjetnicima.

(2) U odnosu na prava i obveze uposlenih kod odvjetnika, u zajedničkom odvjetničkoj uredu i u odvjetničkom društvu, koja nisu regulirana ugovorom o radu, primjenjuju se odredbe zakona kojim se reguliraju radni odnosi, kao i odredbe kolektivnog ugovora.

(3) Poslove iz stavka (1) ovog članka, mogu kod odvjetnika obavljati i osobe koje su s odvjetnikom, zajedničkim odvjetničkim uredom ili odvjetničkim društvom zaključile ugovor o djelu.

Članak 66. **(Otvaranje pisarnica)**

Odvjetnička društva Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine pored registriranog sjedišta mogu imati više pisarnica na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine sukladno zakonu i propisima, uz uvjet da u svakoj pisarnici stalno radi barem jedan odvjetnik.

Odjeljak C. Specijalizacija odvjetnika i odvjetničkih društava

Članak 67. (Specijalizacija odvjetnika)

- (1) Odvjetnik može zahtijevati da mu se prizna specijalnost u određenoj oblasti prava.
- (2) Statutom Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine odredit će se oblasti iz kojih se odvjetniku može priznati specijalnost.
- (3) O zahtjevu za priznavanje specijalnosti odlučuje Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine.
- (4) Smatrat će se da ispunjava uvjete za priznavanje specijalnosti odvjetnik koji je najmanje 5 godina s uspjehom obavljao pravne poslove u oblasti iz koje traži specijalnost, odnosno čiji radovi, na temelju kojih je u toj oblasti stekao naučni stupanj magistra prava ili doktorat pravnih znanosti ili čiji drugi objavljeni radovi, predstavljaju značajniji prilog unapređenju pravne znanosti ili prakse.
- (5) Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za priznavanje specijalnosti može se podnijeti žalba Skupštini Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.
- (6) Priznata specijalnost upisuje se u imenik odvjetnika i može se istaknuti u nazivu odvjetničkog ureda.

Članak 68. (Specijalizirana odvjetnička društva)

- (1) Odvjetnička društva se mogu prilikom registracije opredijeliti za pružanje pravne pomoći samo u određenoj pravnoj oblasti. U tom se slučaju specijalizacija društva obvezno ističe u njegovom nazivu.
- (2) Odvjetničkom društvu priznat će se specijalizacija ako je barem kojem od odvjetnika članova društva ili odvjetnika koji rade u društvu ona priznata sukladno odredbama članka 67. ovog zakona.

DIO PETI – PRESTANAK PRAVA NA OBAVLJANJE ODVJETNIŠTVA I PRIVREMENA ZABRANA OBAVLJANJA ODVJETNIČKE DJELATNOSTI

Članak 69. (Prestanak prava na obavljanje odvjetništva)

- (1) Odvjetniku upisanom u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine prestaje pravo na obavljanje odvjetničke djelatnosti:
 - a) ako izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen gubitak državljanstva,

- b) ako izgubi radnu sposobnost, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen gubitak radne sposobnosti,
- c) ako odvjetnik umre, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom smrti odvjetnika,
- d) ako postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje odvjetničke djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke ovlaštene zdravstvene ustanove kojom se utvrđuje ili konstatira zdravstvena nesposobnost,
- e) ako mu je izrečena mjera zabrane obavljanja odvjetničke djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke suda ili drugog nadležnog tijela,
- f) ako je na temelju izrečene stegovne mjere izgubio pravo na obavljanje odvjetničke djelatnosti, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke kojom je izrečena stegovna mjera,
- g) ako izjavi da više neće obavljati odvjetničku djelatnost, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti odluke o brisanju,
- h) ako duže od šest mjeseci bez opravdanog razloga ne obavlja djelatnost odvjetnika, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom u koji se utvrdi da je prestao obavljati djelatnost odvjetnika,
- i) ako zasnuje radni odnos, izuzev s odvjetničkim društvom, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom zasnivanja tog radnog odnosa,
- j) ako je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže, u kojem slučaju će se brisanje izvršiti s danom pravosnažnosti osuđujuće presude.

(2) U slučajevima iz stavka (1) točke h) i i) ovog članka, odvjetniku prestaje pravo obavljanja odvjetničke djelatnosti danom dostavljanja pravomoćne odluke ovlaštenog tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 70.

(Privremena zabrana vršenja odvjetništva)

(1) Odvjetniku upisanom u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine će se privremeno zabraniti obavljanje odvjetničke djelatnosti, ako je protiv njega određen pritvor, odnosno ako je stupio na izdržavanje kazne zatvora izrečene u trajanju do šest mjeseci.

(2) Odvjetniku se može privremeno zabraniti obavljanje odvjetničke djelatnosti ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak za djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje odvjetničke djelatnosti; ako je protiv njega pokrenut stegovni postupak za težu povredu dužnosti; ako se kazneni, odnosno stegovni postupak protiv njega ne može uspješno provesti bez privremene zabrane obavljanja njegove djelatnosti; ako je u obavljanju odvjetničke

djelatnosti više od tri puta, odnosno dva puta u kontinuitetu, izvršena povreda dužnosti ili ugleda odvjetništva, bez obzira na težinu pojedinačne povrede.

(3) Rješenjem o privremenoj zabrani, utvrđuje se točno vremensko razdoblje tijekom kojeg će odvjetniku biti zabranjeno obavljati djelatnost odvjetnika.

Članak 71. (Donošenje odluka)

(1) O prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti odvjetniku Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine odluku donosi Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine, na isti način i po istom postupku kao i prilikom upisa u Imenik odvjetnika Bosne i Hercegovine.

(2) O odluci iz stavka (1) ovog članka Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine obavještava Odvjetničku komoru Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatsku komoru Republike Srpske.

(3) O privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti odlučuje Upravni odbor Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, protiv čije odluke se može uložiti žalba Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od prijema prvostupanjskog rješenja.

(4) Protiv konačnog rješenja Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine donesene po odredbama ovog članka može se pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine.

(5) Nakon donošenja rješenja o prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti ili privremenoj zabrani obavljanja odvjetničke djelatnosti Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine će poduzeti sve nužne mjere radi zaštite interesa stranke koja je zastupana po tom odvjetniku.

(6) U rješenju iz stavka (3) ovog članka, određuje se odvjetnik-preuzimatelj poslova, koji će za vrijeme trajanja zabrane obavljati samo one radnje uslijed čijeg neobavljanja bi mogla nastupiti šteta za stranku.

Članak 72. (Obveza obavještavanja)

Tijelo koje je protiv odvjetnika ili odvjetničkog pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine:

- a) pokrenulo kazneni ili prekršajni postupak, ili
- b) utvrdilo gubitak radne ili poslovne sposobnosti ili gubitak državljanstva,
- c) utvrdilo gubitak opće zdravstvene sposobnosti,

dužno je u roku od osam dana o tome obavijestiti Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine.

Članak 73. (Nastavak bavljenja odvjetništvom nakon stjecanja prava na mirovinu)

Odvjetnik koji je ostvario pravo na starosnu, invalidsku ili obiteljsku mirovinu može nastaviti obavljati odvjetničku djelatnost kao dopunsko zanimanje na temelju odluke Upravnog odbora Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 74.
(Privremena izočnost odvjetnika)

(1) Ne smatra se prestankom bavljenja odvjetništvom privremena izočnost odvjetnika koji je izabran za poslanika ili zastupnika u trajanju poslaničkog odnosno zastupničkog mandata, kao ni izočnost odvjetnika koji je izabran ili postavljen na javnu funkciju u tijelu uprave bilo koje razine vlasti dok mu traje mandat na toj funkciji.

(2) Odvjetnik koji želi koristiti pravo na privremenu izočnost iz stavka (1) ovog članka, dužan je o tome obavijestiti Upravni odbor Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

DIO ŠESTI – ODVJETNIČKI PRIPRAVNICI

Članak 75.
(Osposobljavanje odvjetničkih pripravnika)

(1) Odvjetnički pripravnik se osposobljava za samostalno obavljanje odvjetničke djelatnosti i stručno osposobljava radi polaganja pravosudnog ispita, radom na pravnim poslovima u odvjetničkom uredu, zajedničkom uredu ili odvjetničkom društvu.

(2) Odvjetnički pripravnik ima odvjetnika – principala koji je upisan u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i koji obavlja odvjetničku djelatnost dulje od jedne godine.

Članak 76.
(Stjecanje svojstva odvjetničkog pripravnika)

Svojstvo odvjetničkog pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine stječe se upisom u Imenik odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, po istom postupku predviđenom za upis u Imenik odvjetnika. Pravo na upis ima ona osoba koja ispunjava slijedeće uvjete:

- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- b) da je diplomirala na pravnom fakultetu na teritoriju Bosne i Hercegovine ili da je diplomirala na bilo kojem pravnom fakultetu u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji do 22. svibnja 1992. godine, a ako je diplomirala na pravnom fakultetu u nekoj drugoj državi ovaj uvjet stječe nakon nostrifikacije diplome od strane ovlaštenog tijela.
- c) da posjeduje dokaz da će zasnovati radni odnos s odvjetnikom koji ispunjava uvjete iz članka 75. stavka (2) ovog zakona.

Članak 77.
(Prava i dužnosti odvjetničkih pripravnika)

(1) Odvjetnički pripravnik zasniva radni odnos i ima ista prava i dužnosti kao i pripravnik uposlen u pravosudnim i upravnim tijelima.

(2) Odredbe ovog zakona o upisu u Imenik odvjetnika, pravima i dužnostima odvjetnika, čuvanju odvjetničke tajne, o privremenoj zabrani odnosno prestanku prava na obavljanje odvjetničke djelatnosti sukladno se primjenjuju i na odvjetničke pripravnike.

Članak 78. **(Brisanje iz Imenika odvjetničkih pripravnika)**

(1) Odvjetnički pripravnici brišu se iz Imenika odvjetničkih pripravnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

- a) prestankom ugovora o radu,
- b) na zahtjev odvjetničkog pripravnika,
- c) izricanjem stegovne mjere kojom se odvjetničkom pripravniku zabranjuje obavljanje djelatnosti,
- d) smrću odvjetničkog pripravnika,
- e) ako bez opravdanog razloga ne obavlja djelatnost odvjetničkog pripravnika neprekidno dulje od 60 dana,
- f) ako ne položi pravosudni ispit i nakon isteka jedne godine po stjecanju uvjeta za polaganje ispita, ili
- g) ako se u roku od dvije godine od dana položenog pravosudnog ispita ne upiše u imenik odvjetnika.

(2) O odluci iz stavka (1) ovog članka Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine obavještava ovlaštenu odvjetničku komoru iz članka 11. stavak (1) točke a) i b).

Članak 79. **(Udruživanje u organizaciju odvjetničkih pripravnika)**

(1) Odvjetnički pripravnici Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine se obvezno udružuju u Organizaciju odvjetničkih pripravnika u okviru Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Organizacija odvjetničkih pripravnika sudjeluje u radu tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine s pravima i obvezama određenim ovim zakonom i važećim Statutom.

Članak 80. **(Produženje trajanja statusa odvjetničkog pripravnika)**

Na zahtjev odvjetnika-principala i odvjetničkog pripravnika, Upravni odbor Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, ukoliko je zahtjev opravdan, može produžiti trajanje statusa odvjetničkog pripravnika najdulje jednu godinu.

DIO SEDMI – STEGOVNA ODGOVORNOST ODVJETNIKA I ODVJETNIČKIH PRIPRAVNIKA

Članak 81. **(Individualna odgovornost)**

(1) Odvjetnici Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, koji obavljaju djelatnost odvjetnika kao pojedinci, u zajedničkom odvjetničkom uredu ili odvjetničkom društvu kao i

odvjetnički pripravnici individualno su odgovorni za savjesno obavljanje svoje djelatnosti i čuvanje ugleda odvjetništva.

(2) Povredom obveze smatrat će se svako ponašanje suprotno obvezama utvrđenim ovim zakonom i općim aktima Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 82. **(Ovlast za pokretanje stegovnog postupka)**

(1) Svatko ima pravo protiv odvjetnika upisanog u Imenik podnijeti prijavu Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine.

(2) Ovlast za pokretanje stegovnog postupka uredit će se Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) Pravilnik iz stavka (2) ovog članka donosi Skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(4) Stegovni postupak protiv odvjetnika i odvjetničkih pripravnika utvrđen Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine će uključivati pravo da bude obaviješten o činjeničnom i pravnom sadržaju optužnog akta, pravo na pravičan postupak, pravo na nazočenje bilo kojem ročištu, pravo da se brani protiv optužbi s pravnim zastupnikom po izboru, pravo na pokretanje postupka preispitivanja odluke pred ovlaštenim sudom.

(5) Stegovni postupak mora biti pravičan i transparentan.

(6) Prilikom izricanja stegovnih mjera za stegovni prekršaj, disciplinska tijela uzimaju u obzir sljedeće:

- a) težinu izvršenog stegovnog prekršaja i njegove posljedice,
- b) stupanj odgovornosti,
- c) okolnosti pod kojima je izvršen stegovni prekršaj,
- d) prethodni rad i ponašanje prekršitelja,
- e) bilo koju drugu okolnost koja može utjecati na težinu i vrstu stegovnih mjera; i
- f) da se stegovne mjere brisanja iz Imenika izriču za teže stegovne prekršaje ako težina tog prekršaja jasno upućuje da je prekršitelj nepodoban obavljati odvjetničku djelatnost ili djelatnost odvjetničkog pripravnika.

Članak 83. **(Provođenje stegovnog postupka)**

(1) Stegovni postupak provodi stegovno tijelo Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Advokatske komore Republike Srpske u čiji imenik je upisan odvjetnik ili odvjetnički pripravnik.

(2) Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske dostavljaju izvješće Odvjetničkoj komori Bosne i Hercegovine o broju zahtjeva za pokretanje stegovnih postupaka, broju pokrenutih postupaka kao i o rezultatima tih postupaka.

Članak 84.
(Izvršnost odluka stegovnog tijela)

Pravomoćna odluka ovlaštenog stegovnog tijela kojom je izrečena novčana kazna ima snagu izvršne isprave.

Članak 85.
(Pravna pomoć i službena suradnja)

Na zahtjev tijela odvjetničke komore sudovi i druga tijela dužna su dostaviti spise ili pismena obavještenja koja su od značaja za vođenje stegovnog postupka, radi utvrđivanja odgovornosti i povreda odvjetničke dužnosti, odnosno dužnosti odvjetničkog pripravnika i ugleda odvjetničke djelatnosti.

DIO OSMI – FINANCIRANJE ODVJETNIČKE KOMORE

Član 86.
(Izvori financiranja)

(1) Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine se financira isključivo iz osobnih sredstava i to:

- a) redovitog članskog doprinosa,
- b) naknade za upis u Imenik odvjetnika u Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine,
- c) drugih izvora.

(2) Sredstva koja osiguraju državna tijela i institucije ne mogu se koristiti za financiranje Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, ukoliko bi korištenje ovih sredstava na bilo koji način moglo ugroziti načelo neovisnosti i samostalnosti odvjetništva.

Članak 87.
(Visina naknade za upis u imenik odvjetnika)

Upravni odbor Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine određuje visinu naknade za upis u Imenik odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine sukladno članku 22. stavak (1) točke e) ovog zakona, kao i visinu članarine koja je potrebna za financiranje Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 88.
(Plan financiranja)

(1) Sredstva potrebna za financiranje rada Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine utvrđuju se godišnjim financijskim planom. Svaka od odvjetničkih komora iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona, može sudjelovati u financiranju Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, na temelju odluka svojih ovlaštenih tijela, srazmjerno broju odvjetnika koji su upisani u Imenik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, a imaju sjedište - ured na njihovom području.

(2) Naknada za upis u Imenik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine uplaćuje se izravno na račun Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

DIO DEVETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 89.

(Upis u Odvjetničku komoru Bosne i Hercegovine odvjetnika i odvjetničkih pripravnika upisanih u postojeće odvjetničke komore)

(1) Odvjetnici i odvjetnički pripravnici kojima je priznato pravo obavljanja djelatnosti na temelju upisa u imenike odvjetničkih komora iz članka 11. stavak (1) točka a) i b) ovog zakona, stječu pravo upisa u Imenik Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine na temelju podnesenog zahtjeva i prethodnog rješenja o upisu u odvjetničke komore iz članka 11. stavak (1) točke a) i b) ovog zakona.

(2) Zahtjev iz stavka (1) ovog članka, podnosi se nakon utemeljenja Skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i njenih tijela.

Članak 90.

(Utemeljiteljska skupština, Koordinirajuće tijelo i Izborna skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine)

(1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona održat će se utemeljiteljska sjednica Skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine (Utemeljiteljska skupština). Utemeljiteljsku skupštinu sačinjavaju zastupnici skupština Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske. Broj članova Utemeljiteljske skupštine formira se na način da iz ukupnog broja članova svih odvjetnika i odvjetničkih pripravnika u Bosni i Hercegovini na svakih 10 odvjetnika i odvjetničkih pripravnika biraju jednog zastupnika za Utemeljiteljsku skupštinu.

(2) Na Utemeljiteljskoj skupštini bit će izabrano Koordinirajuće tijelo Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine (Koordinirajuće tijelo) s ograničenim mandatom do druge Skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(3) U roku od godine dana nakon stupanja na snagu ovog zakona održat će se druga izborna sjednica Skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine na kojoj će biti izabrana sva tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine sukladno članku 15. ovog zakona (Izborna skupština).

Članak 91.

(Održavanje Utemeljiteljske skupštine)

(1) Utemeljiteljska skupština bit će izabrana na profesionalnom načelu vodeći računa o proporcionalnoj i teritorijalnoj zastupljenosti svih odvjetnika i odvjetničkih pripravnika u Bosni i Hercegovini.

(2) Utemeljiteljska skupština bira predsjedavajućeg i dva potpredsjednika s mandatom od dvije godine.

(3) Utemeljiteljska skupština obavlja izbor Koordinirajućeg tijela na način da se iz ukupno utvrđenog broja nazočnih zastupnika Utemeljiteljske skupštine bira najmanje po jedan član na deset zastupnika, vodeći računa o proporcionalnoj i teritorijskoj zastupljenosti svih

odvjetnika i odvjetničkih pripravnika u Bosni i Hercegovini. Predsjednik i dva potpredsjednika skupštine ulaze u članstvo Koordinirajućeg tijela.

(4) Utemeljiteljska skupština na prvoj sjednici utvrđuje temeljna načela i smjernice rada Koordinirajućeg tijela.

(5) Na prijedlog Koordinirajućeg tijela Utemeljiteljska skupština utvrđuje temeljna načela Statuta, Kodeksa odvjetničke etike i Pravilnika o stegovnoj odgovornosti, Poslovnika o radu Skupštine, Poslovnika o radu Upravnog odbora, Pravilnika o upisu i vođenju Imenika odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, kao i ostalih općih akata Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(6) Statut, Kodeks odvjetničke etike, kao i prijedlozi i nacrti ostalih općih akata Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine bit će harmonizirani s međunarodnim standardima Ujedinjenih naroda Vijeća Europe, Europske unije.

(7) Na prijedlog Koordinirajućeg tijela Utemeljiteljska skupština utvrđuje temeljna načela suradnje s Odvjetničkom komorom Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatskom komorom Republike Srpske.

(8) Utemeljiteljska skupština do okončanja Izborne skupštine komunicira i surađuje s Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine preko Koordinirajućeg tijela, a nakon toga Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine komunikaciju i suradnju s Ministarstvom pravde obavlja preko izabranih tijela sukladno članku 15. ovog zakona.

Članak 92. **(Koordinirajuće tijelo)**

(1) Mandat članova Koordinirajućeg tijela ograničen je za razdoblje od njegovog utemeljenja na Utemeljiteljskoj skupštini do okončanja Izborne skupštine kada prestaje postojati po sili ovog zakona.

(2) Koordinirajuće tijelo u svom sastavu imat će najmanje 15 ali ne više od 20 članova.

(3) U svrhu njihovog usvajanja na Izornoj skupštini, Koordinirajuće tijelo priprema i predlaže nacрте Statuta, Kodeksa odvjetničke etike i Pravilnika o stegovnoj odgovornosti, Poslovnika o radu Skupštine, Poslovnika o radu Upravnog odbora, Pravilnika o upisu i vođenju Imenika odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, kao i svih ostalih općih akata Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine, sukladna ovom zakonu.

(4) Koordinirajuće tijelo predlaže utemeljenje odbora i drugih tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine (Odbor za suradnju s entitetskim odvjetničkim komorama, Odbor za status odvjetnika i odvjetničkih pripravnika, Odbor za ustav i zakonodavstvo, Odbor za međunarodnu suradnju, Odbor za ljudska prava i po potrebi druga tijela).

(5) Na prvoj sjednici nazočni članovi Koordinirajućeg tijela biraju predsjedatelja i njegovog prvog i drugog zamjenika. U slučaju nemogućnosti nazočenja sjednicama Koordinirajućeg tijela predsjedatelja mijenja prvi zamjenik, odnosno prvog zamjenika mijenja drugi zamjenik.

(6) Koordinirajuće tijelo usvaja Poslovnik o radu većinom glasova nazočnih članova.

(7) Kvorum Koordinirajućeg tijela čini polovica od svih verificiranih članova. Sve odluke Koordinirajućeg tijela donosit će se većinom glasova nazočnih članova.

(8) Koordinirajuće tijelo podnosi izvješće o radu Izornoj skupštini nakon njenog izbora i utemeljenja njenih tijela.

Članak 93. **(Održavanje Izborne skupštine)**

(1) Na prijedlog Koordinirajućeg tijela Izborna skupština prvo usvaja Poslovnik o radu Skupštine, a potom Statut, Kodeks odvjetničke etike, Pravilnik o stegovnoj odgovornosti, Poslovnik o radu Upravnog odbora, Pravilnik o upisu i vođenju Imenika odvjetnika Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine i po potrebi druge opće akte Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

(2) Redovita skupština Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine bit će sazvana i održana u roku od jedne godine dana nakon održavanja Izborne skupštine. Redovne skupštine održavaju se svake godine.

(3) Na svakoj drugoj redovitoj skupštini bit će birana ili reizabrana jedna polovica članova svih tijela Advokatske komore Bosne i Hercegovine sukladno Poslovniku o radu skupštine, kao i poslovnica o radu tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 94. **(Uloga Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine)**

(1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine odgovorno je za provođenje ovog zakona i u tom pogledu blagovremeno donosi sve potrebne odluke.

(2) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine u svrhu provođenja ovog zakona blisko surađuje s Koordinirajućim tijelom i odvjetničkim komorama iz članka 11. stavak (1) točka a) i b) ovog zakona, kao i svim ostalim ovlaštenim tijelima, institucijama i organizacijama.

(3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine saziva i odgovorno je za provođenje Utemeljiteljske i Izborne skupštine sukladno ovom zakonu.

(4) Ministarstvo pravde i Koordinirajuće tijelo zajedno vode i zvanično verificiraju zapisnike s Utemeljiteljske i Izborne skupštine Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine.

Članak 95. **(Suradnja Odvjetničke komore Federacije BiH i Odvjetničke komore Republike Srpske i ovlaštenih ministarstava pravde)**

U svrhu provođenja ovog zakona Ministarstvo pravde Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvo pravde Republike Srpske, sva tijela Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske surađuju s Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine radi provođenja ovog zakona.

Članak 96.

(Usklađivanje postojećih zakona o odvjetništvu s ovim zakonom)

Ovlaštena tijela Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, uskladit će svoje zakone i druge propise o odvjetništvu s ovim zakonom u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 97.

(Prestanak važenja ranijeg zakona)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o odvjetništvu Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine („Službeni list SR BiH“, broj 34/89 i 27/91).

Članak 98.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

PS BiH broj: _____

_____ 2008. godine

S a r a j e v o

***Predsjedatelj
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH***

***Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH***

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O ODVJETNIŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj sadržan je u sljedećim odredbama Ustava Bosne i Hercegovine:

Član II., 1. Ustava Bosne i Hercegovine, propisuje da će Bosna i Hercegovina osigurati najveću razinu međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, među koja prava svakako spada pravo na obranu, pravo na pravično suđenje, pravo na zastupanje, kao i pravo na djelotvorni pravni lijek (pravo žalbe).

Član III., 1. g), Ustava Bosne i Hercegovine predviđa da je u ovlasti institucija Bosne i Hercegovine, provođenje međunarodnih i međuentitetskih politika i regulacija kaznenih propisa, uključujući i odnose s Interpolom.

Član II., 2. Ustava Bosne i Hercegovine predviđa da će se prava i slobode određene u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenim protokolima izravno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i ona će imati prvenstvo nad svakim drugim zakonom u Bosni i Hercegovini. Temeljna prava i ljudske slobode koje štiti ili traži da postoje Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, jeste pravo na slobodu i sigurnost koju regulira članak 5. Europske konvencije koji ukazuje da se osoba može lišiti slobode samo sukladno zakonom propisanom postupku, pravo na pravično suđenje pred neovisnim i nepristranim sudom, koje je propisano u članku 6. Europske konvencije, uz mogućnost zastupanja ili obrane od strane profesionalne stručne službe, uz poseban naglasak prava na obranu i omogućavanje istovjetnih zakonskih prava državnih tijela i odvjetništva, prilikom vođenja sudskog postupka. Također, člankom 13. Europske konvencije o ljudskim pravima propisano je pravo na djelotvorni pravni lijek i kojim se traži da se svakoj osobi, čija su prava i slobode narušena ili ugrožena, da pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima i tako omogući pravna zaštita osobe – stranke pred sudovima i drugim državnim tijelima ili organizacijama, koja svojim pojedinačnim aktima odlučuju o određenim pravima građana.

U članu II., 3. e) Ustava Bosne i Hercegovine, posebice naglašava pravo na fer saslušanje u građanskim i kaznenim stvarima i druga prava u svezi s kaznenim postupkom.

U članku II., 6. Ustava Bosne i Hercegovine, je propisano da će Bosna i Hercegovina i svi sudovi, agencije, vladina tijela primijeniti i pridržavati se ljudskih prava i temeljnih sloboda, na koje je ukazano u stavu 2.

U članku IV. točka 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine je propisano da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ovlaštena za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili da se provedu ovlasti skupštine po ovom Ustavu.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o odvjetništvu Bosne i Hercegovine, između ostalog, sadržani su i u samom Ustavnom temelju za donošenje navedenog Zakona, jer je Bosna i Hercegovina Ustavom obvezana da je dužna osigurati najveću razinu međunarodno priznatih ljudskih prava

i temeljnih sloboda i omogućiti ostvarivanje takvih prava pred sudovima, državnim tijelima ili drugim agencijama za provođenje zakona, što zahtijeva postojanje odvjetništva, kao samostalne javne i stručne službe ovlaštene za osiguranje pravne zaštite stranaka pred sudovima i drugim državnim tijelima ili agencijama i putem pružanja takve pravne pomoći omogućće osiguranje Ustavom i zakonom zagaraniranih prava i sloboda građana, istovremeno doprinoseći ostvarivanju i jačanju ustavnosti i zakonitosti u korištenju prava i sloboda koja pripadaju građanima u modernim demokratskim društvima. Posebna važnost navedenog zakona je što se isti donosi u vrijeme reformi cjelokupnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, u trenutku dobivanja statusa kandidata zemlje za ulazak u Europsku uniju. Obveza Bosne i Hercegovine, je i donošenje jednog ovako važnog Zakona koji regulira jednu važnu, profesionalnu i stručnu javnu službu u sklopu cijele ustavne i zakonske strukture u Bosni i Hercegovini i koja treba da dalje doprinese, posebno, u praksi implementaciju svih prava i sloboda, koja su zagaranirana građanima sukladno međunarodno-pravnim standardima, posebice utvrđenim standardima Suda za ljudska prava u Strasbourgu iz oblasti ljudskih prava i sloboda.

Na razini Bosne i Hercegovine, između ostalih Zakona, doneseni su Zakon o Sudu i Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, Kazneni zakon Bosne i Hercegovine, Zakon o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine, Zakon o parničnom postupku pred sudom Bosne i Hercegovine, Zakon o visokom sudskom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, Zakon o pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine, Zakon o izvršnom postupku Bosne i Hercegovine, Zakon o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, Zakon o upravi Bosne i Hercegovine, Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih protumjera, pritvora i drugih mjera, koji ukazuju na nužnost reguliranja odvjetništva na razini Bosne i Hercegovine.

Također i dosljedna primjena odredaba Europske konvencije o ljudskim pravima i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, kao i sve ostale odredbe međunarodnih ugovora o ljudskim pravima koje su sadržane u Aneksu I. Ustava Bosne i Hercegovine, nalažu uspostavu odvjetništva na razini države Bosne i Hercegovine, koja će biti uređena propisima usklađenim s najvišim standardima predviđenim Preporukom Odbora ministara Vijeća Europe Rec (2001) 21 o slobodi obavljanja odvjetničke profesije, te preporukom Odbora ministara Vijeća Europe: (81) 7, (84) 5, (87) 18, (93) 1, (95) 12, te u Temeljnim načelima o funkciji odvjetnika Ujedinjenih naroda iz 1990., kao i u drugim međunarodno-pravnim standardima koji se odnose na obavljanje odvjetničke profesije.

Sukladno europskim standardima i načelima koja se odnose na obavljanje odvjetničke profesije Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine obvezna je podnijeti zahtjev za pristupanje u članstvo u Vijeće odvjetničkih asocijacija i pravnih društava Europe / Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE), te ispuniti uvjete i proći faze učlanjivanja u CCBE u svojstvima promatrača, pridruženog člana i punopravnog člana. CCBE je međunarodno priznata međunarodna neprofitna organizacija koja predstavlja odvjetničku profesiju u Europskoj uniji/European Union (EU) i Europskoj ekonomskoj zajednici/European Economic Area (EEZ/EEA). CCBE se sastoji od 31 punopravnog člana (Full members) – tj. 31 delegacije čiji su članovi imenovani od regulatornih tijela odvjetničkih asocijacija u 27 država članica EU i 3 države članice EEZ/EEA (Norveška, Lihtenštajn i Island) zajedno sa Švicarskom. Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine preuzet će obvezu poštivanja etičkih pravila i standarda CCBE (CCBE Code of Conduct for European Lawyer), sukladno procedurama pridruživanja. Odvjetnička komora Bosne i Hercegovine je obvezna

uskladiti svoj Kodeks odvjetničke etike i obavljanje odvjetničke profesije sa standardima i pravilima Vijeća Europe i Ujedinjenih naroda.

Prema tome, to su sve razlozi koji ukazuju na nužnost donošenja Zakona o odvjetništvu na razini Bosne i Hercegovine koji će omogućiti ostvarenje svih temeljnih načela i standarda iz oblasti odvjetništva koja, također, u ovim reformskim procesima i približavanju Bosne i Hercegovine ka Europskoj uniji ulazi u europsku organizaciju odvjetništva.

Također, Bosna i Hercegovina kao potpisnica određenih europskih konvencija, zatim, kao članica Vijeća Europe i kao kandidat za pregovaranje za ulazak u Europsku uniju, ima obvezu da se pojavljuje kao tužena strana ili tužitelj pred određenim tijelima kao što su Sud za ljudska prava u Strasbourgu, Sud pravde, zatim određene Arbitraže što, također, samo ukazuje na žurnost i nužnost donošenja navedenog zakona.

III - USKLADENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Europski standardi zahtijevaju da svako tijekom odlučivanja o njegovom pravu i obvezi u kaznenom i građanskom postupku ima pravo na pravedno suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim zakonom ustanovljenim sudom. Članak 6. EKLJP garantira pravo na pravedno suđenje, ali ne propisuje pravila, odnosno to se treba regulirati prvenstveno domaćim zakonom. Odredbe Konvencije reguliraju oblast "prava na pravedno suđenje" i "jednak pristup pravdi", što obvezuju sve države članice, ali svaka od njih individualno uređuje ovu oblast, na način koji odgovara njenom ustavnom sustavu, državnoj strukturi, i sl.

Više značajnijih promjena donio je Zakon o kaznenom postupku BiH u oblasti formalne obrane osumnjičenog i optuženog. Te su promjene uglavnom nalagali Ustav BiH i općeprihvaćeni međunarodni standardi u zaštiti ljudskih prava, ali i iskustvo sudske prakse i promijenjene priloge u društvu. Tako je, naprimjer, pravo na branitelja koje je ranijim propisima bilo tijekom prekrivičnog postupka i istrage značajno ograničeno u svom sadržaju, novim zakonskim odredbama prošireno. Predviđa se zato, suglasno Ustavu BiH i međunarodnim pravnim aktima, obveza davanja pouke o pravu na branitelja već prilikom prvog formalnog ispitivanja, te o pravu osumnjičenog ili optuženog na nesmetani razgovor s njim prije takvog ispitivanja i za vrijeme trajanja pritvora, zatim pravo branitelja na pregled spisa i predmeta nakon početka istrage ili nakon poduzimanja pojedinih istražnih radnji, kao i pravo branitelja da tim radnjama bude nazočan.

Europsko prvenstvo kao jedno od ključnih prvenstava naglašava neovisnost i odgovornost pravosudnog sustava, te poboljšanje njegove učinkovitosti, kao i provođenje reforme pravosudnog sektora. Donošenje Zakona o odvjetništvu predstavlja jedan od koraka ne samo u ispunjavanju prvenstava Europskog partnerstva nego i u sveukupnoj reformi pravosuđa.

Materija koja se uređuje Zakonom nije regulirana pravno obvezujućim aktima Europske unije, u formi sekundarnih izvora; što znači da je predmet reguliranja nacionalnih zakonodavstava država članica. Važno je istaći značaj donošenja ovog Zakona s ciljem ispunjavanja obveza Bosne i Hercegovine koje će uslijediti u daljnjem procesu europskih integracija, tj. provedbi potpisanog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Direkcija za europske integracije ističe važnost ovog zakona u kontekstu usklađivanja s odredbama Ugovora o osnivanju Europske zajednice kao primarnog izvora komunitarnog prava. Usvajanje Zakona u odvjetništvu BiH predstavlja značajan korak u ispunjavanju

obveza ne samo u kontekstu provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, već i kontekstu stjecanja statusa države kandidata za punopravno članstvo u Europskoj uniji.

I. Ugovor o utemeljenju Europske zajednice

Ovim ugovorom se pravi distinkcija između pokretanja poslovanja (članak 43.2) i prekograničnog pružanja usluga (članak 49-55)³.

Pravo poslovnog nastana i pravo pružanja usluga predstavljaju temeljna prava na kojima počiva funkcioniranje unutarnjeg tržišta Europske unije. Ostvarivanje ovih prava je usko povezano s pitanjima, kao što su: sloboda kretanja, nastana i zapošljavanja u drugim zemljama članicama Unije, uzajamno priznavanje kvalifikacija, pravo na socijalno osiguranje, pravo posjedovanja nekretnina, korištenje javnih dobara i slično.

II. Provedba Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, članak 51., stavak 1., Bosna i Hercegovina se obvezala garantirati firmama iz Europske unije tretman ne manje povoljan od onog koji garantira svojim firmama ili firmama iz neke treće zemlje, ovisno o tome koji tretman je povoljniji. Stupanjem na snagu Sporazuma isti, navedeni uvjeti će se garantirati firmama iz BiH koje posluju u državama Europske unije.

Što se tiče samozaposlenih osoba, člankom 51., stavak 4., Sporazuma je definirano da će 4 godine nakon stupanja na snagu Sporazuma Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje definirati modalitete kako proširiti odredbe koje se odnose na pravo poslovnog nastana, kojim bi se građanima država članica garantiralo pravo na samouposlenje kao i u zemljama Europske unije.

Jedan od temeljnih preduvjeta za funkcioniranje prava poslovnog nastana, kao i za implementiranje odredbi Ugovora o osnivanju Europske zajednice koje se odnosi na pravo poslovnog nastana (kao i pravo pružanja usluga), je funkcioniranje sustava harmonizacije kvalifikacija za samouposlene, kao i uzajamno priznavanje diploma i drugih potvrda. Uzajamno priznavanje profesionalnih kvalifikacija između država članica regulirano je posebnim direktivama (postoje posebne direktive koje se odnose na priznavanje diploma zdravstvenih radnika, pravnika, arhitekata, itd.).

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s BiH utvrđeno je da će Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje ispitati potrebne korake za uzajamno priznavanje kvalifikacija kako bi se državljanima Zajednice i državljanima Bosne i Hercegovine olakšalo pokretanje i bavljenje zakonski propisanim profesionalnim djelatnostima u BiH, odnosno Zajednici, te poduzeti sve potrebne mjere (Glava 5. Poglavlje 2. Sporazuma, članak 55.).

Donošenje ovog Zakona predstavlja blagovremenu pripremu za ispunjavanje obveza prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Analizom sekundarnih izvora prava Europske unije utvrđeno je da je sloboda obavljanja odvjetničkih usluga regulirana sljedećim direktivama:

-Direktiva Vijeća 77/249/EEZ od 22. ožujka 1977. godine o omogućavanju odvjetnicima učinkovite slobode pružanja usluga pravne pomoći

-Direktiva 98/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1988. godine o omogućavanju stalnog obavljanja odvjetničke djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj je stečena kvalifikacija.

Usklađivanje odgovarajućih pravnih propisa koji reguliraju materiju odvjetništva odvijat će se postupno sukladno odredbama Sporazuma, daljnjim fazama integracije u Europskoj uniji i konačno članstvom u Europskoj uniji.

Usvajanje Zakona u odvjetništvu BiH predstavlja značajan korak u ispunjavanju obveza ne samo u kontekstu provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, već i kontekstu stjecanja statusa države kandidata za punopravno članstvo u Europskoj uniji.

IV - PROVEDBENI MEHANIZMI

Provedba ovog zakona osigurana je kroz postojanje odvjetništva kao neovisne i samostalne djelatnosti članova asocijacije koji osiguravaju pružanje stručne pravne pomoći domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obveza i pravnih interesa sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, međunarodnom pravu, ovom zakonu, Statutu i Kodeksu odvjetničke etike Bosne i Hercegovine, kao i drugim propisima i ostalim općim aktima. Također, kako provedba tako i kontrola kvaliteta i zakonitosti u radu odvjetnika osigurava se kroz postojanje pravosudnih tijela, i drugih ovlaštenih tijela pred kojim stranka ostvaruje svoje pravo uz pomoć branitelja, čime se stranke dovode u ravnotežu.

Ovo se posebice ističe kroz načelo obrane osumnjičenog, odnosno optuženog, konkretizirano u mnogim odredbama ZKP BiH koje se odnose na procesni položaj stranaka i njihovog branitelja, na pojedine procesne radnje i tijek kaznenog postupka. Također, članak 14. ZKP BiH ustanovljava načelnu dužnost državnih tijela da s jednakom pažnjom utvrđuju činjenice koje terete osumnjičenog, odnosno optuženog i koje mu idu u korist, te da osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugu osobu koja bi uslijed neznanja u postupku mogla propustiti takvu radnju ili pravo, pouče o pravu koje mu pripada, a ovim i na pravo na branitelja.

Nadalje, za provedbu Zakona prema članku 94. odgovorno je Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koje u fazi uspostave tijela Odvjetničke komore Bosne i Hercegovine saziva i odgovorno je za provođenje Utemeljiteljske i Izborne skupštine sukladno zakonu. U svrhu provođenja Zakona Ministarstvo pravde BiH usko surađuje sa odvjetničkim komorama i ministarstvima pravde entiteta.

V - KONZULTACIJE

Suglasna je praksa i standardi mnogih europskih zemalja za donošenje Zakona o odvjetništvu na razini Bosne i Hercegovine. U iznalaženju i usuglašavanju najpovoljnijih zakonskih rješenja sudjelovali su istaknuti pravnici.

Sukladno Pravilima za konzultacije, Prijedlog zakona je bio dostupan javnosti putem web-stranice Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Nacrt Zakona je također dostavljen Federalnom ministarstvu pravde Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvu pravde Republike Srpske, Pravosudnoj komisiji Distrikta Brčko, Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, Odvjetničkoj komori Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatskoj komori Republike Srpske. Prispjele sugestije i komentari su razmotreni, a opravdani prijedlozi su ugrađeni u tekst zakona i uveliko su doprinijeli poboljšanju zakonskih rješenja.

Također, Prijedlog zakona dostavljen je, i zatražena mišljenja od Ureda za zakonodavstvo, Ministarstva financija i trezora, Ministarstva za ljudska prava i Direkcije za europske integracije.

Ured za zakonodavstvo dao je određene sugestije, koje su kao opravdane ugrađene u Prijedlog zakona, dok su ostala mišljenja bila pozitivna.

VI - REVIZIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Prijedlogom zakona omogućuje se ispunjenje obveza, koje je BiH preuzela pristupanjem EKLJP, što je ugrađeno i u Ustav BiH. S obzirom na to da je Konvencija međunarodno multilateralni ugovor, ne može se očekivati da će se, osim u iznimnom slučaju, njene odredbe mijenjati. Samim tim i obveze BiH za predloženim zakonskim odredbama su trajnog karaktera.

Nadalje, donošenje i primjena ovog zakona ne zahtijeva izmjene postojećih propisa. Međutim, sukladno odredbama ovog zakona Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatska komora Republike Srpske uskladit će postojeće propise s odredbama ovog zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

VII – FINANCIJSKA SREDSTVA

Zakonom je predviđeno da se Odvjetnička komora BiH financira isključivo iz vlastitih sredstava, kao što su sredstva od redovitog članskog doprinosa, naknade za upis u imenik odvjetnika i drugih zakonom dozvoljenih izvora financiranja. U Zakonu je posebice istaknuto da se sredstva koja osiguraju državna tijela i institucije ne mogu koristiti za financiranje Odvjetničke komore BiH, ukoliko bi korištenje ovih sredstava, na bilo koji način, moglo ugroziti načelo neovisnosti i samostalnosti odvjetništva.

Imajući u vidu navedeno za provođenje ovog zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u Proračunu Bosne i Hercegovine.